

Situasjonsanalyse av markedssystemet

Hva er en situasjonsanalyse og hvordan gjennomføre en situasjonsanalyse av markedsystemet for å kunne treffe en strategisk, taktisk og/eller operativ beslutning?

Forord

Innhold

Forord.....	2
Innhold.....	3
Brukervilkår (terms of use).....	8
Situasjonsanalyse.....	9
Hva er en situasjonsanalyse?	9
Hva er formålet med en situasjonsanalyse?	10
Hvilke forhold må inngå i situasjonsanalysen?	11
Hvordan gjennomføre situasjonsanalysen?	12
Hva avgjør situasjonsanalysens praktiske verdi?	14
Synkron- eller diakron analyse?	15
❖ Hva er forskjellen mellom en synkron- og diakron analyse?	15
❖ Synkron analyse	15
❖ Diakron analyse.....	16
❖ Start med en diakron analyse	16
❖ Avslutt med en synkron analyse for å punktbelyse de kritiske suksessfaktorene.....	17
Samfunnsvitenskaplige metoder for analysen	18
Analytiske vitenskaplige metode	20
Anbefalt arbeidsmodell	21
Bakgrunn og valg av tema.....	23
Identifiser beslutningssituasjonen og beslutningsalternativene	23
Avgrens problemområde.....	24
Rammebetegnelser	25
Forskningsbudsjett.....	27
❖ Budsjett metodikk	28
❖ Identifiser alle kostnadsarter og kostnadssteder	28
❖ Budsjettkontroll	32
Forskningskompetanse	34
Tidsplan	35
Metodiske forutsetninger	36
❖ Ontologi (= forestillinger om verden).....	37
❖ Epistemologi (= kunnskapsgrunnlaget) og forskningstradisjon	38
❖ Referanseramme	40
❖ Paradigme betraktninger	42
❖ Forskningperspektiv	43
❖ Bruk av resultatene	43
Pilotundersøkelse.....	44
Formål	45
Design og datainnsamlingsmetode.....	45
Analysens innhold	46
Pilotundersøkelsens forskningsdesign	48
Problemdefinisjon.....	50
Hvordan lage gode problemstillinger?	51
Generelle krav problemstillingen må oppfylle	52
❖ Identifiserbare.....	52
❖ Kontrollerbare.....	52
❖ Realistisk	53

❖ Hiaristisk.....	53
❖ Konsistente.....	53
Oppbygningen av problemstillingen.....	53
Hovedproblem.....	55
Beslutningsproblem	56
Undersøkelsesproblem.....	57
Definisjon av nøkkelbegreper og operasjonelle definisjoner.....	59
❖ Kjennetegnene definisjoner	59
Forskningsdesign og analyseplan.....	60
Analyseplan	60
Valg av forskningsperspektiv	60
Valg av forskningsdesign	61
Designtriangulering	63
Validitet og realibilitet.....	64
Databehov.....	64
Datainnsamlingsmetode	64
Utvalegsplanen.....	67
Analyse	68
Databehov	68
Databehovet er situasjonsbestemt	69
Arbeidsmodell for å kartlegge databehovet	69
Hvilke enheter og variabler må inngå?.....	70
Markedssystem.....	71
Interessentkart	71
❖ Hva er en interessent?.....	75
❖ Hva er en relasjon?.....	75
❖ Hva kjennetegner en (god) relasjon?.....	75
❖ Hva er et interessentkart?.....	76
❖ Hovedkategorier.....	76
❖ Hvordan bruker vi interessentkartet?	77
❖ Relasjonene	77
❖ Prosess, relasjoner og viktighet	77
❖ Vi vet ikke alt selv.....	78
❖ Flere bruksmåter.....	78
❖ Hvorfor opptatt av relasjoner?	78
❖ Risiko- og krisekommunikasjon	79
❖ Politisk kommunikasjon	79
Hvilken informasjon trenger du å samle inn?	80
❖ Variabler og verdier	80
❖ Inkluder konkurrentene.....	81
Datainnsamlingsmetode	83
Kvantitative og kvalitative datainnsamlingsmetoder	83
Utvalgsplan	86
Dataanalyse	88
Koding og registrering.....	90
Tabulering	92
Sammenhenger	92
Statistisk inferens.....	92
Tolkning og kontroll.....	92
Kontroll/feilkilder	92

Den analytiske vitenskapligemetoden	93
Faktorer som avgjør analysearbeidet.....	95
❖ Utvalget	95
❖ Målinger	95
❖ Andeler og tellinger.....	96
❖ Samvariasjon.....	96
Feilkilder og usikkerheter ved resultatene	97
Rapportskriving	104
Oppfølging.....	110
Human - resource-rammen	113
Den strukturelle rammen.....	114
Den politiske rammen.....	115
Analyseverktøy	116
SOFT-analyse (også kalt SWOP- og SWOT-analyse)	116
Hva betyr SOFT eller SWOT-analyse?.....	116
❖ Hvordan bruke en SOFT- analyse ?	117
❖ Trinn 1 - SOFT-analysens formål og rammebetingelser.	118
❖ Trinn 2 - Interne arbeidsbetingelser	118
❖ Trinn 3 - Sammendrag av interne arbeidsbetingelser	119
❖ Trinn 4 - Eksterne arbeidsbetingelser	119
❖ Trinn 5 - Sammendrag av alle arbeidsbetingelsene	121
❖ Trinn 6 - Identifisering av alternative løsninger	123
Corporate Goverment analyse	123
❖ Valg av selskapsform.....	124
❖ Corporate Governance modell for aksje- og allmennaksjeselskaper	125
❖ Aksjonærersammensetning.....	126
❖ Verdiskapningsprinsipp.....	127
❖ Styre.....	127
❖ Topp-ledelse	128
❖ Kjedesamarbeid.....	128
Ressurser og konkurransefortrinn.....	129
❖ Ressurser + evner = Konkurransekraft	130
❖ Konkurransefortrinn.....	131
VRIO – analyse.....	132
SVIMA - analyse	135
❖ Paritettsfortrinn	138
❖ Et trivelt fortrinn.....	138
❖ Midlertidig fortrinn.....	138
❖ Potensielle fortrinn	138
KIKK modellen	139
❖ Overlegen innovasjon.....	140
❖ Overlegen kostnadseffektivitet	141
❖ Overlegen kvalitet	141
❖ Overlegen kunderespons.....	142
❖ Kilder til konkurransefortrinn	143
Konkurranseanalyse («5 forces»)	143
❖ Konkurrenter i bransjen	145
❖ Kunden (kjøpere)	145
❖ Leverandører	146
❖ Substitutter.....	146

❖ 1. Trusler fra nye innstengere	147
❖ 2. Trusler fra substitusjon.....	150
❖ 3. Leverandørenes maktposisjon	151
❖ 4. Kundenes maktposisjon.....	152
❖ 5. Bransjens konkurranse intensitet.....	153
❖ Makroforhold	155
❖ Samfunnsmessige forhold.....	155
❖ Økonomiske forhold	156
❖ Politiske og lovmessige forhold	156
❖ Sosiokulturelle forhold.....	156
❖ Teknologiske forhold	156
Kjerneanalyse	157
Verdikjedeanalyse	159
❖ Hva er en verdikjede?	159
❖ Filosofi.....	160
❖ Hva er en verdikjedeanalyse?	160
❖ Verdiaktiviteter	160
❖ Primæraktiviteter.....	161
❖ Sekundæraktiviteter.....	163
❖ Underordnede aktiviteter	163
❖ Koblinger	164
❖ Verdikjedesystem	165
❖ Horisontal og vertikal integrasjon	166
❖ Praktisk bruk av verdikjede analysen	167
❖ Verdikjedeanalyesen som konkurrentanalyse.....	168
❖ Kritikk mot verdikjeden	169
Profilkart	169
Produktkart	171
Portfoliomatrise (BCG matrisen).....	173
❖ Nåværende fortjeneste/markedsandel	174
❖ Vekstpotensiale	174
❖ "Stjerne"	176
❖ "Melkeku"	176
❖ "Hund".....	176
❖ "Problembarn"	176
❖ Øke.....	177
❖ Opprettholde	177
❖ Høste	177
❖ Avvikle	177
Slementanalyse.....	177
❖ 1. Behovsutvikling	178
❖ 2. Stadium i livssyklus.....	178
❖ 3. Markedsstørrelse.....	178
❖ 4. Konkurransekraft	179
Kundeverdianalyse	181
Hva skaper en kundeverdi?.....	181
❖ Hvorfor gjennomføre en kundeverdianalyse?	183
❖ Formålet med kundeverdianalysen	183
❖ Arbeidsmodell	184
❖ Beskriv verditilbudet med kundens øyne	185

❖ Identifisere de relevante tilbudsvirkemidlene (kundeverdiene).....	185
❖ Analyser egen dyktighet på de kundeverdiene som er viktigst for kunden 187	
❖ Hvilken nytteverdi har kundeverdi analysen?.....	188
Tiltakmatrisen ("dyktighet/viktighet" matrisen)	189
❖ Hvordan tolke tiltakmatrisen?.....	190
❖ Hvilke kundeverdier bør prioriteres i fremtiden?	191
Gap-modellen	192
❖ Kundegapet	193
Markedskart (målgruppekart)	194
PESTEL – analyse (analyse av makromgivelsene).....	196
❖ Politiske og lovmessige forhold	197
❖ Økonomiske forhold	197
❖ Sosiolulturelle forhold.....	198
❖ Teknologiske forhold	198
❖ Samfunnsmessige forhold.....	199
Diamantanalyse.....	200